

OKRESNÁ PROKURATÚRA MALACKY
Sasinkova 71, 901 01 Malacky

Číslo: 1 Pv 385/22/1106-18
EEČ: 2-13-219-2023

Malacky 14.11.2023

U Z N E S E N I E

Trestná vec: obv. **XXXXX**

Trestný čin: prečin: ohrozovanie mravnej výchovy mládeže podľa § 211 odsek 1 písmeno b, odsek 3 písmeno a Trestného zákona
prečin: ohrozovanie mravnej výchovy mládeže podľa § 211 odsek 1 písmeno b, odsek 3 písmeno a Trestného zákona

Rozhodol: prokurátor Okresnej prokuratúry Malacky

Podľa § 214 odsek 1 Trestného poriadku **postupujem** vec trestného stíhania obvinenej:

XXXXX

dátum narodenia: XXXXX
miesto narodenia: XXXXX
rodné priezvisko: XXXXX
trvalé bydlisko: XXXXX
väzba: nie

ktorá je trestne stíhaná pre trestný čin:

- prečin: ohrozovanie mravnej výchovy mládeže podľa § 211 odsek 1 písmeno b, odsek 3 písmeno a Trestného zákona
štádium: dokonaný trestný čin
forma trestnej súčinnosti: jeden páchatel' vo veci
- prečin: ohrozovanie mravnej výchovy mládeže podľa § 211 odsek 1 písmeno b, odsek 3 písmeno a Trestného zákona
štádium: dokonaný trestný čin
forma trestnej súčinnosti: jeden páchatel' vo veci

na tom skutkovom základe, že:

1) obvinená XXXXX riadne nedohliadla počas školského roka **2021/2022** na povinnú školskú dochádzku svojho syna mal. XXXXX, nar. XXXXX, trvale bytom XXXXX, ktorý bol žiakom 4. ročníka Základnej školy Štúrova, XXXXX, ul. 142/A, pretože bezdôvodne nechodil na vyučovanie, pričom počas školského roku 2021/2022 od 01.09.2021 do dňa 30.06.2022 vymeškal 294 neospravedlnených hodín, čím bol ako osoba mladšia ako osemnásť rokov vydaná nebezpečenstvu spustnutia, tým že mu bolo umožnené viesť záhaľčivý spôsob života,

2) obvinená XXXXX riadne nedohliadla počas školského roka **2022/2023** na povinnú školskú dochádzku svojho syna mal. XXXXX, nar. XXXXX, trvale bytom XXXXX, ktorý bol žiakom 5. ročníka Základnej školy Štúrova, XXXXX, ul. 142/A, pretože bezdôvodne nechodil na vyučovanie, pričom počas školského roku 2022/2023 od 01.09.2022 do dňa 28.02.2023 vymeškal 244 neospravedlnených hodín, čím bol ako osoba mladšia ako osemnásť rokov vydaná nebezpečenstvu spustnutia, tým že mu bolo umožnené viesť záhaľčivý spôsob života.

na prejednanie priestupku mestu XXXXX

lebo výsledky vyšetrovania preukazujú, že nejde o trestný čin, ale ide o skutok, ktorý by mohol byť priestupkom na úseku školstva a výchovy mládeže podľa §-u 37 ods.1 písm. b) zákona č. 596/2003 Z.z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

Odôvodnenie:

Vyšetrovateľ Odboru kriminálnej polície OR PZ XXXXX (ďalej len „vyšetrovateľ PZ“) dňa 07.12.2023 začal a súčasne aj vzniesol obvinenie XXXXX, nar. XXXXX, bydliskom XXXXX, Rastislavova č. 5 (ďalej len „obvinenej“), pod ČVS: ORP-389/1-VYS-MA-2022, za prečin ohrozenie mravnej výchovy mládeže podľa § 211 ods. 1 písm. b), ods. 3 písm. a) Trestného zákona s poukazom na §138 písm. b) Trestného zákona, na tom skutkovom základe, že obvinená XXXXX riadne nedohliadla počas školského roka **2021/2022** na povinnú školskú dochádzku svojho syna mal. XXXXX, nar. XXXXX, trvale bytom XXXXX, ktorý bol žiakom 4. ročníka Základnej školy Štúrova, XXXXX, ul. 142/A, pretože bezdôvodne nechodil na vyučovanie, pričom počas školského roku 2021/2022 od 01.09.2021 do dňa 30.06.2022 vymeškal 294 neospravedlnených hodín, čím bol ako osoba mladšia ako osemnásť rokov vydaná nebezpečenstvu spustnutia, tým že mu bolo umožnené viesť záhaľčivý spôsob života,

Dňa 22.03.2023 vyšetrovateľ PZ postupom podľa § 206 ods. 1, ods. 4 Trestného poriadku rozšíril obvinenie XXXXX, nar. XXXXX, za prečin ohrozenie mravnej výchovy mládeže podľa § 211 ods. 1 písm. b), ods. 3 písm. a) Trestného zákona s poukazom na §138 písm. b) Trestného zákona, na tom skutkovom základe, že obvinená XXXXX riadne nedohliadla počas školského roka **2022/2023** na povinnú školskú dochádzku svojho syna mal. XXXXX, nar. XXXXX, trvale bytom XXXXX, ktorý bol žiakom 5. ročníka Základnej školy Štúrova, XXXXX, ul. 142/A, pretože bezdôvodne nechodil na vyučovanie, pričom počas školského roku 2022/2023 od 01.09.2022 do dňa 28.02.2023 vymeškal 244 neospravedlnených hodín, čím bol ako osoba mladšia ako osemnásť rokov vydaná nebezpečenstvu spustnutia, tým že mu bolo umožnené viesť záhaľčivý spôsob života.

Ku skutkom bola vypočutá obvinená XXXXX, ktorá ku svojej osobe uviedla, že je nepočujúca, nevie čítať ani písať, neovláda posunkovú reč, v rámci svojich komunikačných schopností uviedla, že sa spolieha na svoju mamu, ktorá je starou mamou poškodeného ml. XXXXX, nar. XXXXX, nevie prečo syn nechodí do školy, o syna sa stará jej mama, táto vypisuje ospravedlnenky do školy. Nevie prečo syn nechodí do školy.

Svedok XXXXX uviedol, že je priateľom XXXXX, žijú spolu u jej mamy na adrese Rastislavova 5, XXXXX, spolu s jej synom ml. Michalom a ml. Diankou, ktorá je dcéra družkinho brata a babka ju má zverenú do opatery. XXXXX je hluchonemá, ona za to nemôže. Michal ju nechce počúvať, ako svoju mamu. Ona rozumie všetko, nie je zaostalá, len jej všetko treba vysvetliť tak, aby tomu rozumela a on vie ako. Jej mama sa s ňou nevie dorozumieť, nevie jej to ukázať, len na ňu pozrie, povie jej niečo ale neukáže rukami a preto Jarmila vždy chce odo mňa, aby som jej to preložil. Ja som jej aj vysvetlil, že dnes musí ísť na výsluch na políciu a aj prečo, chápala prečo ide, chcela ísť sama a vysvetliť, že on ju neposlúcha a nevie ako ho donútiť chodiť do školy, lebo babka sa ho zastáva. K záškoláctvu maloletého uvádza, že aj keď chlapca budí, tak sa mu nechce vstávať. Pracujem v Jablonovom na stavbe, chodím na týždňovky, ale keď som doma ráno, tak ho budím aj ja do školy, ale neviem prečo tam nejde. Vie, že sa stalo, že družka ho zobudila aj išiel do školy, ale sa hneď vrátil, ona mu začala nadávať. Ale keď mu ona nadáva, tak sa do toho zamieša družkina mama, chlapcova babka a tá zasa nadáva družke, že prečo Michala chce biť. Keď je Michal takto doma, tak on na bicykle ide von. Nie jeho ho až do 22.00h, často ho musím ísť hľadať večer von a doviest' domov, neváži si vôbec svoju mamu, vôbec nepozera na to, že je hluchonemá. Michal chodí po meste a zbiera aj fľaše a dáva ich do zberu, preto jeho babka je rada, že jej takto donesie nejaké peniaze a má aspoň na cigarety. Preto si ho pred družkou zastáva a dovoľuje mu nechodiť do školy. Družka Michalovi povedala veľakrát, že mu napíše ospravedlnenku, ale Michalovi to je jedno, on poslúcha len babku, nie mamu. Má 14 rokov a družku vôbec neposlúcha, ona nevie ako ho má donútiť chodiť do školy, lebo babka je na jeho strane. On jej vysvetľoval, že za to môže ísť za to do basy, ona sa vtedy rozplakala, že nechce ísť sedieť. Ale jeho babka mi vždy povie, aby som sa do toho nemiešal, že nie som jeho otec. Ja som sa snažil veľakrát mu dohovoriť a vysvetliť, že musí ísť do školy, lebo mama pôjde do basy, ale zasa tá babka mi potom nadáva, že sa nemám do toho miešať. **Michal sa vlastnej mame za to smeje, vôbec neberie na ňu ohľad a babka ho v tom podporuje.** Ja už sa do toho miešať nechcem, lebo potom sa s nimi len hádam. **Ale družka si neviem s ním rady.** Komunikuje s chlapcom tak, že ona mu ukáže gestami, že aby išiel do školy. Vie sa len podpísať ako XXXXX a napísať vie sms len jedno slovo „Čau“, na internete si pozerá len video a obrázky. Ja sa s ňou viem dohovoriť ukazovaním a ona vie odčítavať z pier, vždy sa s ňou dohovorím, je s ňou už 2 roky. Ons ňou problém nemám, viem jej vysvetliť čo chcem. Ja som jej vysvetlil aj to, že je obvinená aj tie uznesenia, čo jej prišli domov, chápe, že má problém s políciou.

Svedkyňa XXXXX sa ku skutkovým okolnostiam uviedla, že v školskom roku **2021/2022** bola triednou učiteľkou XXXXX, ktorý navštevuje momentálne 5.ročník na Základnej škole v Malackách na Štúrovej ulici. Viem o tom, že naša škola oznamovala neospravedlnené hodiny XXXXX, lebo toto sme s ním riešili aj v r. 2021/2022 a vlastne celý 1. stupeň. Ja som bola jeho triedna učiteľka v 2. a 3. Ročníku. On už 2x opakoval ročníky na 1. stupni. Ja keď som ho dostala do triedy, dlho trvalo kým sme zistili, kto je vôbec jeho zákonný zástupca. Otca nikde neuvádzal a matku som nikdy v živote nevidela. Dokonca ani sme nevedeli zistiť kde bývajú, lebo adresu, ktorú mal uvedenú v škole, tak nebola aktuálna a pošta sa nám vrátila vždy späť. Michala keď som sa spýtala, kde bývajú, tak mi iba tvrdil že v meste. On vôbec nevedel nejakú adresu. Potom som ho raz požiadala, aby ma zaviedol kde bývajú, čo urobil a takto som zistila, že bývajú na ulici Rastislavova 5 v Malackách v rodinnom dom, kde býva viac rodín. Chcela som vtedy, aby mi zavolať

von mamu, ale z domu vyšla babka a táto mi dala číslo na seba. Ona sa snažila ospravedlňovať, že chce aby Miško chodil do školy, ale bol chorý a tak. **Ja čo viem, tak Miškova mama je vraj hluchonemá. Všetko za ňu údajne na úradoch a u lekára vybavuje Miško, alebo tá babka. Myslím si, že aj preto toľko vymeškával zo školy, že nemal podporu z rodiny a musel zastupovať miesto otca v rodine.** Momentálne má sestru, ktorá od septembra má ísť do školy aspoň Miško tvrdí, že to je jeho sestra. V školskom roku 2021/2022 mal Miško 294 neospravedlnených hodín, **ale to boli všetko neospravedlnené hodiny za celé dni čo neprišiel.** On nikdy neprišiel tak, že by bol len niektoré hodiny a potom samovoľne odišiel. Vždy keď neprišiel do školy, tak to bolo celý deň. Následne nepriniesol ani ospravedlnenie, v deň keď neprišiel sa nám nikto nezval z jeho rodiny, že by nám to oznámil. **Keď po vymeškaných hodinách a dňoch bol viackrát upozornený, aby priniesol ospravedlnenie, dala som mu aj dni do kedy to má priniesť, ale nikdy tak neurobil. Bolo mu to jedno. Preto som mu dala aj neospravedlnené hodiny.** Ja som kontaktovala telefonicky aj jeho babku, ktorá mi sľúbila, že určite pošle po Miškovi ospravedlnenku, ale nestalo sa tak. Aj som im osobne na adresu Rastislavova 5 v Malackách často odniesla listy s upomienkou o neospravedlnených hodinách, alebo informácie, že má zhoršený prospech a podobne. Oni nemali „Edupage“, takže som ich osobne informovala o Miškovej dochádzke a prospechu. **Vždy som hovorila len s jeho babkou, ktorej som neustále vysvetľovala, že Miško musí chodiť do školy, rovnako som jej podrobne v listoch písala koľko a za aké mesiace má neospravedlnené hodiny. Babka sľubovala stále nápravu, ale aj tak to bolo k ničomu. Niekedy, keď som jej napísala tak babka napísala, že Miško bol chorý a toto som jej ospravedlnila, ale od lekára mi ospravedlnenie nikdy nepriniesla.** Miško ak by chodil pravidelne do školy, tak by určite prešiel všetky ročníka na 1x, pretože má dostatočné schopnosti nato, len nemá motiváciu vo vlastnej rodine. Za jeho učebné výsledky ma nikdy nikto nekontaktoval, matka a ani jeho babka sa na prospech nepýtala. Nikdy nemal ani pomôcky v škole, dokonca aj knihy si nechával radšej v lavici, aby ich nezabudol keď sa objaví v škole. V 3. ročníku, keď robil v auguste opravné skúšky tak bolo vidieť, že on normálne by ročníky dal, lebo vedel spraviť ak bolo treba. Preto aj neprepadol a išiel ďalej do ročníka. Michal je inak dobrosrdečný, ochotný a slušný, vie pomáhať a preto si myslím, že v rodine to využívajú a vlastne zastupuje za matku v bežnom živote, preto nemá čas na školu. **Od kolegyne viem, že Miško ešte v druhom ročníku tlmočil rozhovor medzi učiteľkou a jeho mamou. Kolegyňa mi povedala, že Miškova mama rozprávať vôbec nevie, ale ja som s ňou nikdy v kontakte nebola, takže neviem sa k jej komunikačným schopnostiam vyjadriť.** Často som v meste stretávala Miška s jeho babkou a vždy sa mi pozdravila. Ja som jej vždy zasa pripomenula, že Miško zasa nebol v škole a ona sa vždy ospravedlnila a sľúbila, že už príde a tak stále dokola. Michal aj keď prišiel do školy tak nemal spravenú ani jednu úlohu, na hodine pracoval a vyzeral, že je rád v škole a to čo ho zaujímalo mu išlo dobre, napr. rád maľoval, cvičil a keďže je rybár tak ho zaujímala prírodoveda. Nevyrušoval, nevykrikoval bol slušný na hodinách, pomôcky som mu požičiavala ja. Chodil do školy čistý dokonca aj s desiatou, lebo viem, že si ju kupoval po ceste do školy, takže peniaze mal. Jeho babka ani matka nemali žiadnu snahu o nápravu aj napriek všetkým upozorneniam, ktoré som jej poslala. Viem, že boli aj na mestskom úrade predvolané kvôli neospravedlneným hodinám, ale náprava nebola žiadna. Michalovi som písala aj do žiackej knižky a upozorňovala som matku na jeho neospravedlnené hodiny, nepripravenosť na vyučovanie, nenosenie si potrebných pomôcok, nevypracovaných

domácich úloh. Matka ani na babka na tieto veci nereagovali. Ani na pozvanie do školy kvôli neospravedlneným hodinám neprišli. Až keď som niekoľkokrát Miškovi zopakovala, keď sa objavil v škole, že je potrebné aby babka prišla sa so mnou porozprávať, tak ona tak neohlásene prišla síce za mnou, ale to len zasa sľubovala nápravu. Ale nič sa nezmenilo. Takto prišla babka asi 2x za školský rok. Matka vôbec. Všetky Michalove neospravedlnené hodiny sú tak, že vôbec v ten daný deň neprišiel do školy. Nikdy sa nestalo, že by prišiel a potom svojvoľne odišiel v priebehu vyučovania. Babka myslím, že aj matka veľmi dobre vie, že Michal nie je v škole, lebo sami ho nechávajú doma z ich strany a nie je žiadna snaha o to, aby ho do školy poslali. V 4.ročníku viem, že ho deti aj videli napr. ráno pred školou, ale do školy neprišiel. S jeho matkou ako zákonnou zástupkyňou nie je žiadna komunikácia.

Svedkyňa **XXXXX** ku skutkovým okolnostiam uviedla, že je triednou učiteľkou XXXXX, ktorý navštevuje momentálne 5.ročník na Základnej škole v Malackách na Štúrovej ulici. V školskom roku 2021/2022 bola jeho triedna učiteľka XXXXX Valúchová. Viem, že v minulosti naša škola už oznamovala neospravedlnené hodiny Michala, aj to riešila polícia. V školskom roku 2021/2022 mal 294 neospravedlnených hodín, čo mal uvedené aj v jeho vysvedčení za príslušný rok. K dnešnému dňu má okrem toho o čom sme písali v správach do mesiaca marec 2023, aj v mesiaci apríl k dnešnému dňu 28 neospravedlnených hodín. Neustále v jeho prípade riešime so sociálkou, že Michal nechodí do školy a neplní si riadne povinnú školskú dochádzku. Ja som jeho triedna učiteľka tento prvý rok. Od začiatku školského roku 2022/2023 teda od septembra ešte do školy chodil, asi tak do polovice októbra a keď mal vymeškané hodiny tak pár krát priniesol ospravedlnenie aj to len rukou napísané od niekoho, že prosí o ospravedlnenie syna, lebo bol chorý. Bolo podpísané menom XXXXX, ale ja neviem, či si to náhodou nepísal sám. Potom, ale do školy veľakrát neprišiel vôbec. Nikdy sa nestalo, že by prišiel a z hodiny odišiel, alebo kedykoľvek v priebehu dňa. Nikto mi zaňho nedal vedieť, ani mi nikto nevolal. Ja som od neho pýtala aj kontakt na mamu, alebo aby mi uviedol adresu kde bývajú, ale toto mi on nevedel povedať, stále sa vyhováral, že oni bývajú stále niekde inde. Raz v Gajaroch a tak. **Keď mal veľa neospravedlnených hodín kontaktovala som jeho mamu a to tak, že jemu osobne som dala list o zanedbávaní povinnej školskej dochádzky, kde bolo upozornenie riaditeľa školy o zanedbávaní dochádzky a stým, že to má odovzdať mame a priniesť späť podpísané.** Dostal ten list v dvoch kópiách. Ale naspäť nepriniesol nič, pretože ako som mu to dala celý december neprišiel do školy, potom v januári sa objavil na asi 5 dní, ale nepriniesol ten list, nevedel povedať prečo. Dostal odo mňa ďalší list o záškoláctve, ktoré mal rovnako odovzdať mame, ale ani tento nepriniesol späť a v škole sa znova dlhší čas neobjavil. Na polročnom vysvedčení mal z dôvodu neospravedlnených hodín aj 4-ku zo správania. Vysvedčenie pošlem emailom. Matke som v oznámeniach písala, že v prípade, že bezdôvodne neprišiel do školy tak budem musieť vec oznámiť príslušným úradom. Matku sme písomne nepozývali na konkrétny dátum na pohovor do školy, pretože sa nedalo s ňou žiadnym spôsobom skontaktovať a **Michalovi bolo zbytočné dávať odkazy pre mamu, lebo aj on to ignoroval.** Matku vôbec nepoznám, nikdy som ju nevidela, neviem kto to je, keby som ju stretla na ulici tak ani neviem, že to je ona. Matka sa nikdy nezaujímalá o jeho výsledky na vyučovaní, aspoň mne nikto nevolal ani to so mnou neriešil. Michal do školy ak, prišiel tak nejavil známky zlej hygieny, bol primerane oblečený, hladný nebol, desiatu si nosil a všetky učebnice si nechával v škole, takže pomôcky

mal v škole vždy. Keď sa v škole objavil tak nemal ani domáce úlohy, učivo nemal dopísané za dni keď chýbal. Ja ho učím len angličtinu a na hodinách len pozerá do okna, nevie z nej nič, keďže viac na hodinách angličtiny chýbal. Od kolegyň, čo ho učia iné predmety viem len, že slovenčina a matematika je veľmi slabý a iba na biológii sa zapája a tá mu celkom ide, preto mal z trojku. Inak má skoro všetko nedostatočnú známku. Na polroka neprospeš zo slovenčiny, angličtiny a matematiky a to aj preto, že k 1.polroku mal 179 neospravedlnených hodín. Všetky Michalove neospravedlnené hodiny sú tak, že vôbec v ten daný deň neprišiel do školy. Ale iné deti mi často hovorili, že ho videli vonku po obede, takže bolo jasné, že do školy nechodí bezdôvodne. Keď priniesol ospravedlnenie, vždy to bolo napísané asi od matky s tým, že bol chorý, ale keď už toho bolo veľa tak bolo jasné, že sú to len vymyslené dôvody. Od lekára nepriniesol nikdy žiadne ospravedlnenie. Ak by priniesol tak by sme si to u lekára overili. Nevie ako sa dá skontaktovať s jeho rodičmi, ani neviem, či má vôbec otca doma a či bývajú spolu. Neoznámili jej žiadnu e-mailovú adresu na komunikáciu, bez toho sa nedá zriadiť edupage. Nevie, či majú telefón. Rodič môže 5 dní po sebe nasledujúcich ospravedlniť ale to len v prípade choroby. Ale v prípadoch ako je Michal tak je na zväžený učiteľa či mu to ospravedlní.

Zo správy **ÚPSVaR XXXXX** vyplynulo, že tento vykonal posledné sociálne šetrenie v rodinnom prostredí maloletého XXXXX dňa 2.12.2022. V čase sociálneho šetrenia sa v domácnosti nachádzala matka maloletého – pani XXXXX, jej partner - XXXXX, a matka pani Polákovej – pani XXXXX. Podľa vyjadrení matky a starej matky v primárnej fáze pohovoru mal byť maloletý Michal v škole. Rodina býva v prenajatej izbe v rodinnom dome na adrese Rastislavova 5, XXXXX, hygiena v domácnosti bola v čase sociálneho šetrenia vyhovujúca, rodina renovovala bytový priestor, v ktorom spoločne žijú. Stará matka uviedla, že pozná dôvod našej opakovanej návštevy, uviedla, že vo veci vyučovacieho a výchovno-vzdelávacieho procesu maloletého komunikuje so školou prevažne ona za prítomnosti matky, nakoľko jej dcéra a **matka maloletého je hluchonemá**. Stará matka nám bola nápomocná i pri komunikácii s matkou maloletého počas sociálneho šetrenia a pohovoru, nakoľko komunikácia s matkou maloletého je **reálne sťažená z dôvodu jej zdravotného znevýhodnenia a postihnutia**. Stará matka taktiež uviedla, že ohľadom maloletého komunikuje prevažne ona i s pediatričkou, ktorou je XXXXX. Z komunikácie s matkou a starou matkou vyplynulo, že obe majú vedomosť o tom, že absenciu v škole môže v prvých dňoch ospravedlniť zákonný zástupca a následne, ak ochorenie pretrváva, musí vymeškané hodiny v rámci vyučovacieho a výchovno-vzdelávacieho procesu ospravedlniť pediater. Matka i stará matka počas pohovoru uviedli, že maloletý občas mešká do školy, lebo zaspí a vtedy zostane doma. Matka maloletého i stará matka maloletého boli zo strany ÚPSVaR XXXXX opakovane poučené o trestnoprávnej zodpovednosti, ktorá najmä matke ako zákonnej zástupkyňi vyplýva zo zanedbávania povinnej školskej dochádzky jej maloletým synom. Z pohovoru s matkou a starou matkou maloletého bolo evidentné, že napriek tomu, že uvádzajú, že so školou komunikujú, **ide o komunikáciu na základe podnetov školy a nie z vlastnej iniciatívy matky ako zákonnej zástupkyne, ktorú v podstatných záležitostiach zastupuje stará matka**, a v prevažnej väčšine ide len o riešenie už vyeskalovaných problémov, ktoré škola v rámci vyučovacieho a výchovno-vzdelávacieho procesu u maloletého identifikovala a snažila sa ich s rodinou maloletého konštruktívne riešiť v jeho najlepšom záujme.

Napriek tomu, že matka i stará matka v primárnej fáze pohovoru uvádzali zhodne, že maloletý sa aktuálne nachádza v škole, počas pohovoru a návštevy v prirodzenom prostredí rodiny spojenej so sociálnym šetrením sa maloletý dostavil do domácnosti a ako dôvod svojej absencie v rámci vyučovacieho a výchovno-vzdelávacieho procesu uviedol, že bol v meste, nakoľko ráno opakovane zaspal, a tak do školy už nešiel. Maloletý bol poverenými pracovníkmi poučený o dôvode návštevy ÚPSVaR XXXXX v domácnosti a následne bol s maloletým vykonaný pohovor, v rámci ktorého mu boli zdôraznené jeho povinnosti vyplývajúce z plnenia povinnej školskej dochádzky, ako aj trestnoprávna rovina jej neplnenia a opatrenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, ktoré budú využité v dôsledku neopodstatnených absencií, ktoré škola eviduje v jeho prípade. Napriek tomu, že maloletý, jeho matka i stará matka opakovane deklarovali riadne plnenie povinnej školskej dochádzky u maloletého, ÚPSVaR XXXXX má dôvodný predpoklad, že náprava v predmetnej veci bude mať len krátkodobý charakter, a z tohto dôvodu vydá ÚPSVaR XXXXX odporúčanie na spoluprácu ambulantnou a terénnou formou rodiny s akreditovaným subjektom, ktorý bude v rámci výkonu opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately s jednotlivými členmi rodiny spolupracovať nie len na zefektívnení a rozvoji rodičovských zručností, ale tiež na eliminácii záškoláctva ako sociálno-patologického javu a jeho dôsledkov u maloletého. V prípade, že ani navrhnuté opatrenie ÚPSVaR XXXXX nebude plniť svoj účel, bude maloletý umiestnený v špeciálno-výchovnom zariadení.

K osobe obvinenej bol **vypracovaný znalecký posudok č. 7/2023 znalca z odboru psychológie XXXXX**. Z posudku vyplynulo, že obvinená nastúpila ako 10 ročná do školy s diagnózou ťažkou poruchou sluchu (hluchota na obe uši) a mentálne postihnutie. Reč je nerozvinutá, tvorí pár slov, vyslovuje niektoré samohlásky. K celkovým záverom psychologického vyšetrenia sa znalec vyjadril nasledovne. Možno považovať za vysoko pravdepodobné, že intelektuálny výkon obvinenej je **v rámci pásma ľahkej mentálnej retardácie** s tým, že jednotlivé mentálne schopnosti sú nerovnomerne rozložené. Osobnosť je veľmi jednoduchá, primitívna a málo diferencovaná. U obvinenej možno predpokladať **„patologicky znížený intelektový výkon“**, t.j. výkon v rámci pásma ľahkej mentálnej retardácie. Vo všeobecnosti je schopná správne vnímať a „chápať“, čo sa deje (znalec ma na mysli jednoduché, bežné okolnosti) a znalec považuje za dosť pravdepodobné, že by o tom, dokázala správne vypovedať, keby mala také komunikačné zručnosti, ktoré by jej to umožňovali. Obvinená je poruchová osobnosť v tom zmysle, že mentálna retardácia patrí medzi psychické poruchy a patologické zníženie intelektu sa väčšinou „prejavuje“ aj v rámci povahy, resp. okolnosti. Skoro vždy ide o veľmi jednoduchú, primitívnu osobnosť, čo platí aj u obvinenej. **Obvinená vysoko pravdepodobne chápala, že by jej syn mal chodiť do školy, no nebola schopná sa presadiť, resp. realizovať svoj výchovný vplyv do tej miery, aby „prinútila“ syna do školy chodiť. Zároveň jej pozícia voči svojmu synovi a svojej matke (ktorí držali spolu) nebola natoľko silná, aby sa vedela presadiť, resp. dosiahla to, čo chcela. Konfliktné a záťažové situácie nezvláda, čo je dôsledkom jej povahy a intelektu, skôr sa sťahuje do pasivity, nereaguje, resp. nekoná. Je vysoko pravdepodobné, že voči autoritám zaujíma skôr podriadený postoj, nedokáže sa presadiť, má skôr tendenciu ustupovať. Nedokáže sa presadiť a nadväzovať nové kontakty, preto sa môže spoľahnúť len na úzky okruh ľudí, ktorí ju poznajú a s ktorými sa dokáže dorozumieť.**

Podľa § 8 Trestného zákona je trestným činom protiprávny čin, ktorého znaky sú uvedené v Trestnom zákone, ak tento zákon neustanovuje inak.

Prečinu ohrozovania mravnej výchovy mládeže podľa § 211 ods. 1 písm. b), ods. 3 písm. a) Trestného zákona sa dopustí ten, kto vydá, čo aj z nedbanlivosti, osobu mladšiu ako osemnásť rokov nebezpečenstvu spustnutia tým, že jej umožní viesť záhaľčivý alebo nemravný život a to po dlhšiu dobu. Nebezpečenstvo spustnutia znamená, že u osoby mladšej ako osemnásť rokov sa vytvára nebezpečenstvo, že nenadobudne návyky smerujúce živiť sa svojou poctivou prácou, dá sa na prostitúciu alebo jeho konanie smeruje k jej vykonávaniu, začína u neho návyk k drogám alebo k alkoholu, odmieta sa vzdelávať v základnej škole, pretože jej navštevovanie by mu bránilo bezcieľne sa potulovať, páchať trestnú činnosť, predčasne sexuálne žiť a pod. O umožnenie viesť záhaľčivý alebo nemravný život pôjde vtedy, ak sa osobe mladšej ako osemnásť rokov vytvoria podmienky na vznik takýchto nežiaducich návykov a sklonov.

Priestupku podľa § 37 ods. 1 zákona č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov sa dopustí zákonný zástupca dieťaťa, ktorý ohrozuje jeho výchovu a vzdelávanie alebo zanedbáva starostlivosť o povinnú školskú dochádzku dieťaťa, najmä ak dieťa neprihlási na povinnú školskú dochádzku alebo dieťa neospravedlnene vynechá viac ako 60 vyučovacích hodín v príslušnom školskom roku. Preskúmaním takto zabezpečeného spisového materiálu, po starostlivom a uváženom vyhodnotení všetkých zadovážených dôkazov jednotlivo ako aj v ich súhrne, možno konštatovať, že spáchaný skutok vykazuje formálne znaky prečinu ohrozovania mravnej výchovy mládeže podľa § 211 ods. 1 písm. b), ods. 3 písm. a) Trestného zákona, avšak vzhľadom na **spôsob vykonania tohto činu** a jeho následky, konanie obvinenej musí byť posúdené aj z hľadísk uvedených v ustanovení **§ 10 ods.2 Trestného zákona nejde o prečin, ak vzhľadom na spôsob vykonania činu a jeho následky, okolnosti, za ktorých bol spáchaný, mieru zavinenia a pohnútku páchatel'a je jeho závažnosť nepatrná.**

Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že v prípade obvinenej ide o osobu s ťažkou poruchou sluchu (hluchota na obe uši), jej reč nerozvinutá, tvorí pár slov, vyslovuje niektoré samohlásky, čiže ide o ťažký komunikačný hendikep, ktorý je navyše zosilnený jej mentálnym postihnutím. Rovnako bolo bez akýchkoľvek pochybností preukázané, že maloletý žije v rodine bez otca, ako zákonného zástupcu, a rodičovské práva a povinnosti spadajú na obvinenú, ako matku maloletého, ktorá však tieto minimálne vo vzťahu k plneniu si povinnej školskej povinnosti syna nedokáže riadne zabezpečiť. **Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že rozhodujúce slovo má stará matka maloletého, voči ktorej sa obvinená nedokáže presadiť, predovšetkým vďaka svojmu mentálnemu a zdravotnému hendikepu, čo spôsobuje, že nemá u syna potrebnú autoritu, ktorý ju v podstate ignoruje. Obvinená vďaka ťažkému komunikačnému hendikepu objektívne nedokáže komunikovať s inštitúciami – úradmi, školou, lekárom, všetko za ňu robí matka, resp. jej syn.** Tým, že druhý zákonný zástupca (otec) je neznámi, nemá ju kto na tejto úrovni v potrebnom rozsahu zastúpiť. Pokiaľ ide o maloletého vychádzajúc zo znaleckého posudku, tento je vo veku, kedy sa prejavuje z vývinového hľadiska prirodzený vzdor voči rodičom, čo bolo podporené aj ďalšími okolnosťami, vrátane toho, že maloletý cítil podporu starej mamy, ktorej ako

uviedol svedok XXXXX nevadilo, že nechodil vnuk do školy, resp. ho v tomto správaní aj mala podporovať. Znalec v rámci týchto okolností nevytlúčil ani tú skutočnosť, že obvinená celkovo nemala u syna autoritu, nakoľko tento vnímal, že je postihnutá, pričom deti najmä v období puberty sú kriticky zvýšené k nedostatkom dospelých, resp. svojich rodičov, niekedy sa za nich pred spolužiakmi aj hanbia. Zároveň je zjavné bez akýchkoľvek pochybností, že obvinená nielenže nedokázala zvrátiť neplnenie si povinnej školskej dochádzky maloletého, ale je pre účely trestného konania preukázané, že nie vždy mala o jednotlivých absenciách svojho syna vedomosť, nakoľko škola objektívne nedokázala komunikovať s obvinenou, dokonca zástupcovia školy istú dobu nevedeli, kde obvinená s maloletým býva, a oznámenie - *list o zanedbávaní povinnej školskej dochádzky* jej posielali písomne cez maloletého, ktorý ho mal odovzdať obvinenej a následnej *priniesť späť podpísaný, čo však neurobil*. To, či takýto list skutočne odovzdal obvinenej, táto ho pochopila, podpísala, a odovzdala je sporné, a vzhľadom na mentálnu výbavu obvinenej a jej komunikačný hendikep nepreukázateľné. Pri určovaní závažnosti prečinu ako materiálneho kritéria materiálneho znaku (materiálneho korektívu) je potrebné si uvedomiť, že materiálny znak (materiálny korektív) je daný súborom viacerých skutočností, ktoré treba v každom jednotlivom prípade zvážiť ako jeden celok, aj keď v každom jednotlivom prípade môže byť pomer, s ktorým sa prihliada na tieto jednotlivé skutočnosti a na vzájomný vzťah medzi nimi rôzny. Je len na zvážení príslušného orgánu činného v trestnom konaní a súdu, ako všetky taxatívne vymedzené okolnosti vymedzujúce závažnosť prečinu bude posudzovať a či teda na základe materiálneho znaku (materiálneho korektívu) uzná, že ide o prečin alebo nie. Pri závažnosti prečinu je významné hodnotiť aj subjektívnu stránku skutkovej podstaty trestného činu, pretože práve aj tá dáva možnosť rozlíšiť stupeň závažnosti spáchaného prečinu. Pri skúmaní trestnej zodpovednosti z hľadiska príčinného vzťahu je korektívom zavinenie, ktoré musí pristúpiť k príčinnému vzťahu medzi konaním a následkom. Pokiaľ na pričítanie následku postačí nedbanlivosť (čo postačuje v prípade stíhaného trestného činu), je však potrebné, aby páchatel' aspoň podľa okolností a svojich osobných pomerov mal a mohol príčinný vzťah predpokladať, ktorý vzhľadom na vyššie uvedené konštatovania vyplývajúce zo záverov znaleckého skúmania vo vzťahu k osobe obvinenej, u ktorej bol skonštatovaný značný komunikačný hendikep navyše zosilnený jej mentálnym postihnutím, zohľadňujúc rozhodujúce postavenie starej matky, bez možnosti presadiť sa zo strany obvinenej, nemožno ani dôvodne predpokladať.

V predmetnej trestnej veci som preto, ako dozorový prokurátor po objasnení veci dospel k vyhodnoteniu uvedených kritérií a konštatujem, že vzhľadom najmä na spôsob vykonania činu, okolnosti, za ktorých bol čin spáchaný, mieru zavinenia a pohnútku, (s výnimkou následku) **je závažnosť konania obvinenej nepatrná**, a preto nepôjde v prípade stíhaných skutkov o prečin, ale by mohlo ísť o priestupok, a ako takto kvalifikovaný by mohol byť riešený ďalej.

Podľa § 214 ods. 1 Trestného poriadku Prokurátor alebo policajt postúpi vec inému orgánu, ak výsledky vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania preukazujú, že nejde o trestný čin, ale ide o skutok, ktorý by mohol byť priestupkom alebo iným správnym deliktom alebo by mohol byť prejednaný v disciplinárnom konaní.

Podľa § 2 ods. 1 Trestného poriadku nikto nemôže byť stíhaný ako obvinený inak než zo zákonných dôvodov a spôsobom, ktorý ustanovuje tento zákon.

Podľa § 2 ods. 10 Trestného poriadku orgány činné v trestnom konaní postupujú tak, aby bol zistený skutkový stav veci, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti, a to v rozsahu nevyhnutnom na ich rozhodnutie. Dôkazy obstarávajú z úradnej povinnosti. Právo obstarávať dôkazy majú aj strany. Orgány činné v trestnom konaní s rovnakou starostlivosťou objasňujú okolnosti svedčiacie proti obvinenému, ako aj okolnosti, ktoré svedčia v jeho prospech, a v oboch smeroch vykonávajú dôkazy tak, aby umožnili súdu spravodlivé rozhodnutie.

Podľa § 2 ods. 12 Trestného poriadku orgány činné v trestnom konaní a súd hodnotia dôkazy získané zákonným spôsobom podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne nezávisle od toho či ich obstaral súd, orgány činné v trestnom konaní alebo niektorá zo strán.

Vzhľadom na hore uvedené skutočnosti to mám za to, že skutok nie je trestný čin, avšak by mohol napĺňať skutkovú podstatu priestupku na úseku školstva a výchovy mládeže podľa § 37 ods. 1 písm. e) zákona č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, čím považujem rozhodnutie o postúpení veci podľa § 214 ods. 1 Trestného poriadku za dostatočne **o d ô v o d n e n é**.

S poukazom na všetky uvedené skutočnosti som **r o z h o d o l** tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je prípustná sťažnosť, ktorú možno podať orgánu, ktorý rozhodnutie vydal, do troch pracovných dní od oznámenia uznesenia. Sťažnosť má odkladný účinok. (§ 185 a nasl. Tr. por.)

JUDr. Tomáš Oravec
prokurátor